

Treballadora

Revista de la Secretaria de les Dones i Polítiques LGBTI de CCOO de Catalunya

Núm. 57 - juliol 2021

**CCOO, SINDICAT FEMINISTA
DE DONES I HOMES**

Editorial

Sindicat feminista

Sortim del 12è Congrés de CCOO Catalunya, celebrat del 21 al 23 de maig. Un congrés potent, emocionant i ple de contingut polític que ens ha de donar prou empena per afrontar quatre anys d'un mandat que comença ple de reptes.

Un Congrés amb una participació de 650 persones delegades, dones en la seva majoria, on CCOO hem apostat per uns actes culturals molt potents i feminitzats al 100%: música, teatre i poesia com a eines de transformació social, com a motors de transmissió dels valors de la nostra organització, valors transformadors de la societat.

Lluny han quedat aquells congressos on escoltàvem només veus masculines. És un privilegi formar part d'una organització on les dones participem amb normalitat de la discussió política i del

debat intern, i a més a més d'una manera tant potent i situant-nos, per primer cop a la història d'aquest sindicat, amb majoria de dones al davant les Secretaries Generals.

I com a colofó, l'autodeclaració de CCOO de Catalunya com a sindicat feminista. No és menor que l'organització més gran del país es defineixi als seus estatuts, on es regulen les nostres senyes d'identitat i que inspiren la nostra acció sindical, com a "sindicat feminista, de dones i homes". Una fita que no és gratuïta, sinó fruit del treball de moltes dones d'aquesta organització que, des de fa anys, han abordat aquesta lluita de manera decidida i valenta, trencant rols i estereotips, cercant aliances i teixint complicitats, sensibilitzant els nostres companys per fer-los còmplices d'un projecte comú de recuperació dels drets de les dones i de justícia social.

A més a més, al pla d'acció aprovat al 12è Congrés desenvolupem els nostres objectius i propostes per avançar en igualtat. Seguirem incidint en l'eradicació de les bretxes de gènere i les violències masclistes, en la dignificació del treball de cures i dels sectors essencials, en incidir en la corresponsabilitat dels homes. Hem d'incloure la perspectiva de gènere en la digitalització dels treballs, també en el sistema de salut i la salut laboral a les empreses. Seguirem treballant amb l'objectiu d'eradicar les discriminacions del col·lectiu LGTBI+ i per la plena integració de les persones migrades i amb diversitat funcional. I per últim, però no menys important: treballarem per trencar els patrons i els estereotips de gènere en l'educació per fer-la més inclusiva i més diversa.

Havent coincidit en dates amb la tant necessària formació de Govern a Catalunya, i amb la recent creació de la Conselleria de Feminismes, confiem en poder traslladar i desenvolupar el nostre pla de treball en els espais de diàleg on som presents i seguir incidint en la indispensable transformació que necessita el país.

Amb tota la feina posada en comú i amb una Secretaria de Dones i LGTBI+ renovada i configurada per dones provinents de l'acció sindical a les empreses, encetem mandat amb les bateries carregades i amb el goig de formar part d'aquest projecte tant captivant, engrescador i ambiciós. ●

Sumari

- Entrevista: Mentxu Gutiérrez, nova secretària de Dones i Polítiques LGTBI+..... 4
- Informe: Un congrés feminista: de les paraules als números..... 5
- Les dones de la direcció del sindicat. Àrea de la Secretaria de Dones i Polítiques LGTBI+..... 6
- Plenari de la Secretaria de Dones i Polítiques LGTBI+..... 8-9
- Qui som, què fem..... 10-11
- Dia Internacional d'Acció per a la salut de les dones..... 12

Informe

Perfil propi de les dones del sindicat

Actituds sociopolítiques de l'afiliació de CCOO de Catalunya

Abans del 12è Congrés de CCOO de Catalunya es van presentar els resultats de la segona Enquesta sobre opinions i actituds sociopolítiques de l'afiliació de CCOO de Catalunya. El resultat mostra que, tot i que hi ha un elevat grau de consens sobre les propostes del sindicat en gran part dels temes, les dones, en comparació amb els homes, marquen un perfil propi en algunes qüestions.

En efecte, les dones participen una mica més que els homes en associacions veïnals, de mares i pares d'alumnes, i de solidaritat, i utilitzen més les xarxes socials, les amistats i la família. Donen molta més importància a la salut, a l'educació i a la violència masclista que els homes. La violència masclista, per a les dones, ocupa el sisè lloc en la llista de preocupacions, mentre que per als homes ocupa el tretzè. Així mateix, les dones estan més a favor de l'educació pública que els homes, i en cas de triar la concertada, opten per la laica.

Sobre els avenços en matèria d'igualtat de gènere, un 14 % de les dones creuen que s'han fet avenços significatius (*versus* un 28 % dels homes). Gairebé un 11 % de les dones creu que no s'ha avançat en aquesta matèria, enfront d'un 6 % dels homes.

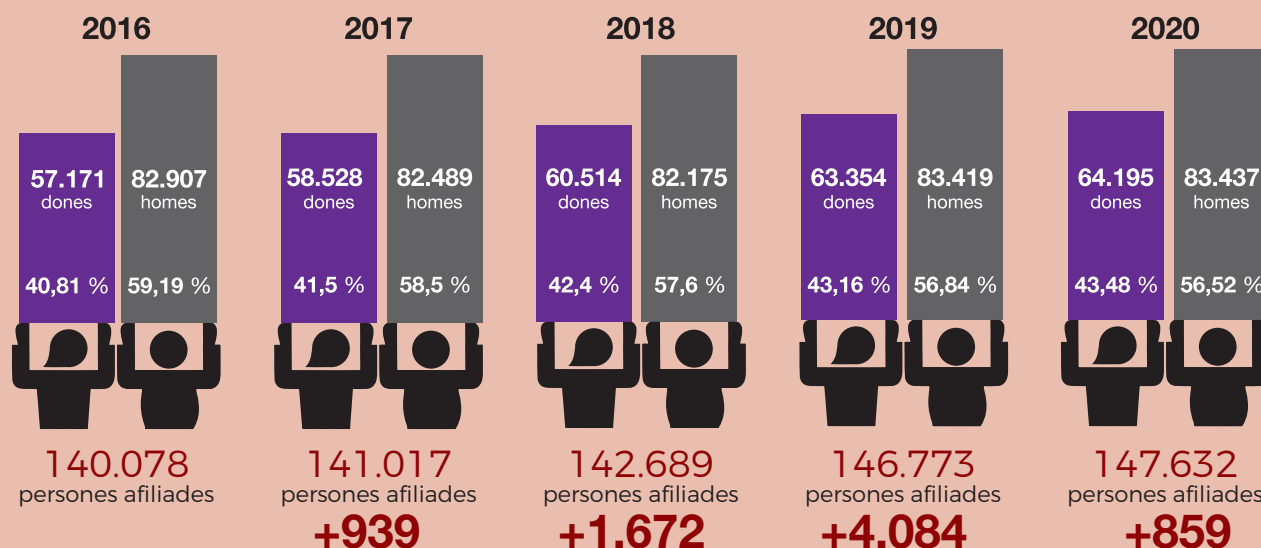
Davant les propostes per millorar la presència de les dones a la societat, la mitjana d'acord de les dones és més alta que la dels homes. També les dones admeten que el baix reconeixement del treball de cures es deu al fet que són tasques que recauen majoritàriament en les dones.

En l'escala d'identificació nacional, les dones trien més que els homes l'opció "Tan català/ana com espanyol/a", mentre que els homes tripliquen el percentatge en les opcions: "Només català/ana" i "Només espanyol/a".

Pel que fa a les afinitats polítiques, ambdós sexes prefereixen En Comú Podem, i la segona opció per a les dones és "Altres" (21,7 %), mentre que per als homes és el PSC (17,8 %) i ERC (17,6 %). ●

Daniel Garrell Ballester
Centre d'Estudis i Recerca Sindicals (CERES)

Durant el mandat, l'afiliació ha augmentat en **7.554** persones, el **93 %** són dones

Entrevista**Mentxu Gutiérrez Jiménez****“CCOO va més enllà del simbolisme: quan ens declarem feministes ens ho creiem”**

Mentxu Gutiérrez Jiménez és sindicalista des del 2003 i ha passat per diferents etapes i responsabilitats dins de CCOO. Des del 2014 ha ocupat la Secretaria General del Sindicat Intercomarcal de Serveis de CCOO al Baix Llobregat - Alt Penedès - Anoia - Garraf, càrrec que ha compatibilitzat amb el de delegada sindical de CCOO a la seva empresa. Al darrer congrés va ser escollida membre de l'Executiva i nova secretària de Dones i Polítiques LGTBI+ de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya.

Enhorabona! Com encares aquesta nova etapa? Sents il·lusió i, alhora, molta responsabilitat?

Estic entusiasmada i molt engrescada amb el projecte. Tot just sortim d'un congrés molt potent i estem "baixant del globus". Estic molt contenta amb el nou equip de la secretaria i amb el ple de dones: dones provinents de l'acció sindical de diferents federacions i territoris, i amb les quals estic segura que podrem fer aterrar totes les propostes aprovades al congrés. De fet, ja estem començant a treballar.

Quin és el full de ruta del sindicat dels propers anys pel que fa a les polítiques d'igualtat a la feina?

Tenim una gran oportunitat amb els plans d'igualtat i també moltíssima feina. Haver de negociar allà on ni tan sols tenim una persona afiliada és una tasca ingent, però és la nostra responsabilitat com a sindicat majoritari i de classe que som.

Pel que fa a la corresponsabilitat, tenim diversos projectes i comencem per "casa", amb tallers ("Men in care") que fomenten la corresponsabilitat dels homes del nostre sindicat. Per descomptat, no ens quedarem aquí.

En matèria d'igualtat, ens queda molt camí per recórrer? Has vist una evolució significativa durant els darrers temps?

És evident que queda molta feina per fer. Ara és molt "impopular" mostrar signes de masclisme, però això fa que hàgim de posar una lent d'augment més gruixuda per detectar les desigualtats. Un exemple, des de la negociació col·lectiva, en la qual encara participo amb el meu conveni, és que fa cinc anys encara la patronal ens deia que ens centréssim en allò important quan demanàvem adaptar el text al llenguatge inclusiu.

En aquest 12è Congrés de la CONC es va aprovar la declaració de sindicat feminista. Què suposa aquest fet per a tu, com a dona, feminista i responsable de la secretaria?

Aquesta tasca és fruit de la gran feina feta per les dones que m'han precedit, que han aconseguit sensibilitzar les dones i els homes d'aquesta organització. CCOO va més enllà del simbolisme: quan ens declarem feministes ens ho creiem i els propers quatre anys en seran la prova.

Formes part d'una Executiva més que paritària, amb més dones que homes que la componen. Quina valoració en fas?

Ho lligo a la resposta anterior: els Estatuts regulen la paritat dels òrgans de direcció del sindicat, però CCOO fa un pas més. És important que prenguem les decisions amb visió de gènere i, per això, treballarem amb la resta de companyes que tenen responsabilitats, no només a l'Executiva de la CONC, sinó també a territoris i federacions (on també són majoritàries les dones).

La violència masclista és aquest any especialment punyent. Què caldria fer, des de les institucions, per posar-hi fi d'una manera definitiva?

Portem unes setmanes de profunda tristesa a causa dels feminicidis recents. Una societat avançada no pot permetre que s'atempti contra la dignitat humana d'aquesta manera. Les institucions han d'establir com a prioritat a les seves agendes la lluita contra les violències envers les dones, començant per una quantificació correcta dels feminicidis, en què s'inclouguin, per exemple, les dones que exerceixen la prostitució, que actualment no formen part de l'estadística. La

Informe

Un congrés feminista: de les paraules als números

creació recent del Departament d'Igualtat i Feminismes del Govern de Catalunya és una bona aposta, però hem de veure com es desenvolupa i quina capacitat d'incidència tindrà.

El nostre sindicat va crear el projecte Portes Violetes. És important que els locals de CCOO esdevinguin un punt segur per a dones que pateixen violència masclista?

Estem orgullosos de la implantació d'aquesta iniciativa, que, durant aquest proper mandat, tindrà una nova empena. El tema és complex perquè són situacions que requereixen molta sensibilitat i empatia, però hem d'aprofitar la presència del sindicat per ampliar els espais "segurs" i posar, un cop més, el sindicat al servei de les persones.

Ens trobem també ara en un moment canviant des del punt de vista legislatiu per al col·lectiu LGTBI+. Estem avançant com a societat en el respecte a la diversitat sexual i afectiva?

No podem dir que la societat no avanci perquè no seria real. Tanmateix, això no ens ha d'ennuvolar la vista: les agressions recents a parelles del col·lectiu LGTBI+ són especialment preocupants i ens han de mantenir en guàrdia.

En l'àmbit personal, quin és el repte més important que et plantejes com a secretària de Dones i Polítiques LGTBI+?

És un repte immens liderar la Secretaria de Dones i Polítiques LGTBI+ de l'organització més gran del país. Tenim més afiliació que socis té el Barça (però d'això, no se'n parla!). Penso que el més complicat és la sensibilització i la desconstrucció: una cosa tan lògica com és tenir en compte les necessitats i els drets del 51 % de la població esdevé difícil quan la nostra educació i la nostra història han estat construïdes intencionadament per invisibilitzar les dones, menystenir les seves capacitats i relegar-les al seu paper reproductiu. Hem d'aprofitar, però, els vents de popa: la força del moviment feminista i el compromís del sindicalisme de classe i feminista, el de CCOO. I amb aquests vents traurem l'empena necessària per transformar realitats. Per seguir amb la denúncia, l'acció i la proposta sindical i sociopolítica en clau lila. ●

Amanda Alonso Toresano

Que CCOO és un sindicat feminista no només ho recullen ja literalment, i de manera formal, els estatuts modificats i aprovats al 12è Congrés de la CONC, sinó que també s'expressa en els números dels delegats i delegades que hi van participar i en la composició dels nous òrgans de direcció. La Comissió Executiva del sindicat la integren set dones i sis homes; el Comitè Confederal té paritat absoluta, amb una composició de 14 dones i 14 homes; i, pel que fa al Consell Nacional de la CONC, també es pot parlar de paritat tècnica amb 84 dones i 87 homes.

Aquests òrgans de direcció (i els seus números) sorgeixen d'un congrés pel qual es van escollir i convocar 636 delegats i delegades (379 homes, un 59,9%; i 257 dones, un 40,41%) i al que finalment es van acreditar i van participar de forma efectiva 608 delegats i delegades (el 95,60% dels convocats), dels quals 363 van ser homes (59,70%) i 245 dones (40,30%). El correctiu en forma de discriminació positiva als òrgans de direcció és, doncs, important. Però allò més interessant de ressaltar rau en les dades i estadístiques dels territoris i federacions, on van participar des del primer nivell congressual un total de 14.689 afiliats i afiliades (5.318 dones, el 36,20%) i van ser elegides 2.898 delegades i delegats pels congressos de segon nivell (dels quals 1.325 dones, el 45,72%).

En termes generals, totes les federacions i unions intercomarcals van elegir, al llarg de tot el procés congressual, un percentatge de dones superior tant al percentatge de les assistents a les diferents assemblees com al de dones censades a les diferents organitzacions del sindicat. És el cas, per exemple, de Construcció i Serveis, que en les assemblees del primer nivell va elegir un 43,90% de dones encara que en el cens de la federació només representin el 39,67% o que les assistents fossin un 34,37%. Discriminacions positives similars, amb percentatges de delegades escollides superiors als d'assistents o afiliades censades, es van donar a les federacions d'Indústria (28,59% de delegades sobre un 23,3% de censades i un 24,20% d'assistents) i FSC (39,13% de delegades sobre un 37,57% d'afiliades i un 35,3% de participants). I el mateix va succeir a les unions intercomarcals de BLLPAG, Barcelonès, Comarques Gironines, Tarragona, Vallès Oriental-Catalunya Central i VORMAROS. En aquests territoris, els percentatges de dones escollides van superar en tots els casos el 41% (i al Barcelonès i Vallès Occidental-Catalunya Central es van enfilars sobre del 48%).

En el cas de les federacions més feminitzades, com Educació i Sanitat, el correctiu va ser en favor dels delegats homes, però mantenint sempre l'àmplia majoria en favor de les dones: un 59,26% de delegades d'Educació elegides a les assemblees de primer nivell (per un 69,51% d'afiliades) i un 75,87% d'elegides a Sanitat (sobre un 79% d'afiliades). Només en els casos de la federació de Serveis i de la intercomarca de Terres de Lleida el percentatge de delegades elegides al primer nivell va ser proporcional i lleugerament inferior a la xifra d'afiliades o participants en les assemblees. El cas de les assemblees del primer nivell de pensionistes i jubilats és singular perquè les delegades escollides (217, un 28,11%) representen gairebé exactament la mateixa proporció tant de dones assistents com d'afiliades censades. ●

Marc Andreu Acebal
director de la Fundació Cipriano García

Les dones de la direcció del sindicat

Ja no és la primera vegada, però a la **Comissió Executiva del nostre sindicat es manté una majoria de dones: 7 dones i 5 homes, més el secretari general.**

MICHELA ALBARELLO, renova a l'Executiva de CCOO de Catalunya, aquesta vegada fent-se càrrec de la secretaria de Relacions Institucionals, Transparència i Digitalització

MARIBEL AYNÉ DOMINGO, secretària d'Internacional i Cooperació, s'incorpora per primera vegada a la Executiva

MENTXU GUTIÉRREZ JIMÉNEZ, s'incorpora per primer cop a l'Executiva com a secretària de Dones i Polítiques LGTBI+

AURORA HUERGA BARQUÍN, secretària de Política Territorial i Migracions forma part de l'Executiva per primera vegada

CARMEN JUARES PALMA, entra per primera vegada a l'Executiva de CCOO de Catalunya com a secretària de Noves Realitats del Treball i Economia Social i Solidària

DOLORS LLOBET I MARIA, renova a l'Executiva com a secretària d'Estudis, Cultura i Memòria

CRISTINA TORRE LÓPEZ, renova el seu mandat al front d' Acció Sindical i Transicions Justes

En aquest procés congressual a l'estructura territorial i federativa de CCOO de Catalunya formada per 13 organitzacions més Acció Jove, s'han escollit 6 secretàries generals i una coordinadora nacional

BELEN LÓPEZ SÁNCHEZ, secretària general de CCOO de les Comarques gironines

MERCÈ PUIG CAÑELLAS, secretària general de CCOO de Tarragona

CRISTINA RODRÍGUEZ VILA, secretària general de CCOO de Terres de Lleida

TERESA ESPERABÉ PRIETO, secretària general d'Educació de CCOO de Catalunya

ISABEL GUTIÉRREZ MUELA, secretària general de Construcció i Serveis de CCOO de Catalunya

ALÍCIA HERNÁNDEZ JARQUE, secretària general de Sanitat de CCOO de Catalunya

LUCÍA ALIAGAS, coordinadora nacional d'Acció Jove-Joves de CCOO de Catalunya

Àrea de la Secretaria de Dones i Polítiques LGTBI+

CELEST ATTIAS AYARZAGÜENA
Plans Igualtat i Bretxes

ELENA OLIAS CATALAN
SIAD i Mentoratge
Violències Masclistes

FELIX MURUZABAL MUNARRIZ
Polítiques LGTBI+

ANA MARIA ROJAS PAZO
Suport plans Igualtat i
Mentoratge

La **CULTURA** al 12è Congrés de CCOO de Catalunya

ESTEVE BOSCH I CRISTINA RODRÍGUEZ

Esteve Bosch i Cristina Rodríguez ens endinsaven en les activitats artístiques que dialogaven amb les propostes sindicals.

<https://youtu.be/GPRr5VtAZgQ>

<https://youtu.be/tvGkpS3H08>

Els delegats i delegades assistents al congrés van gaudir de diverses actuacions musicals i d'espectacles teatrals molt potents i feminitzats, com a mostra de suport del sindicat cap al món de la cultura, que tant ha patit les conseqüències del confinament i de les restriccions per fer front a la COVID-19.

PLAUDITE TEATRE

Teatre comunitari i social que neix a l'Hospitalet de Llobregat, amb actrius amateurs. La seva interpretació ens apropa a la realitat de moltes dones migrants. <https://youtu.be/EpD8S5om1hs>

BALKAN PARADISE ORCHESTRA

L'integren onze instrumentistes femenines de vent metall, vent fusta i percussió, que ens van donar la benvinguda al congrés amb molta força.

<https://youtu.be/AKAXr85brDw>

BIG LEM BAND

Formada per alumnes i professors de totes les edats de l'Escola de Músics, els quals toquen jazz, blues i tota mena de música de banda i estan acompanyats per la veu de dues solistes. <https://youtu.be/AbLssl5Rpx0>

MARÍA NIETO I TITXU VÉLEZ

Van presentar una mostra del seu projecte creatiu *Siempre vivas*.

<https://youtu.be/G52Y09lwlo0>

COLECTIVO EFÍMERO

Un col·lectiu de dones sud-americanes que, juntament amb dones del sindicat, ens van oferir una versió de la cançó "Sin miedo", de Vivir Quintana. Aquesta cançó va néixer a Mèxic com a protesta feminista contra les violències vers les dones arreu del món i s'ha adaptat i representat a diferents països. https://youtu.be/uF_zsct81u0

CORAL ROIG ENCÈS

Formada per companys i companyes sindicalistes, amants de les cançons que expressen lluites per la llibertat, la democràcia, el treball i els drets socials. <https://youtu.be/F3cbHC-ITBY>

Plenari de la Secretaria de Dones i Polítiques LGTBI+

MÓNICA ALARCÓN LEÓN (41 anys)

secretària de Dones, Polítiques d'igualtat i LGTBI, de la Unió Intercomarcal de CCOO del Baix Llobregat, Alt Penedès, Anoia i Garraf.

"No seré una mujer libre, mientras siga habiendo mujeres sometidas"

LUCÍA ALIAGAS PICAZO (22 ANYS.)

Coordinadora Nacional d'Acció Jove.
CCOO Catalunya.

"Viu de lluites quotidianes, mentre estripa el que fa mal."

ANNA M. BONILLA SANCHEZ (54 ANYS)

secretària de Dones i LGTBI+ de la federació de Serveis a la Ciutadania

"Solo es grande en la vida quien sabe ser pequeño"

DIANA ESTUDILLO SÁNCHEZ (42 ANYS)

secretària de les Dones i l'Assessorament a les Comarques Gironines.

"El futur és nostre. Fem-ho millor, fem-ho juntes!"

FANY GALEAS (29 ANYS)

secretària de les Dones i responsable de les Treballadores de la Llar i les Cures de la Federació de Construcció i Serveis

"El moviment feminista és l'única via que obre portes per poder sortir de la precarietat laboral."

TOMASA GUERRERO PEÑAS (53 ANYS)

secretària de la Dona i Polítiques LGTBI+ a Tarragona

"Individualmente somos una gota, juntas somos el océano"

MENTXU GUTIÉRREZ JIMENEZ (44 anys)

secretària de Dones i Polítiques LGTBI+ de CCOO de Catalunya.

"Plora com un home; lluita com una dona".

ELISABETH JIMÉNEZ RODRÍGUEZ (48 ANYS)
secretària de Dones de la federació d'Indústria
"Siguis fidel a les teves idees i aconsegueix els compromisos".

ISABEL MALDONADO BERNAL (51 anys)
secretària de la Dona i Polítiques LGTBI+ de la
federació de Sanitat
"Sense igualtat, no hi ha llibertat."

YOLANDA PÉREZ VÁZQUEZ (44 anys)
responsable de la Dona, Solidaritat i Sostenibilitat a
la Federació d'Educació.
"Sense coeducació no arribarem a la igualtat real"

ESTRELLA PINEDA MENOR (70 anys)
secretària de les Dones de la federació de
Pensionistes i Jubilats
"Quien no se mueve no siente las cadenas."

AURORA RICHARTE GIMÉNEZ (53 anys)
secretària de la Dona i Igualtat de la federació
de Serveis
**"La libertad es siempre libertad para quien
piensa diferente"**

IMMA ROMEO MALLAFRÉ (56 anys)
secretària de Dones, Moviments socials,
Cooperació i Diversitats, de les Terres de Lleida.
"Del Fare West de Catalunya."

RASE SOLDEVILLA GONZÁLEZ (46 anys)
secretària de Dones i LGTBI+ del Vallés
Oriental, Maresme i Osona.
**"No seré una dona lliure mentre hi hagi
dones sotmeses."**

ISABEL ZAPATA ALVÁREZ (52 anys)
secretària de Dones i Salut del Vallés Occidental i la
Catalunya Central.
**"Molta gent creu que lluitar és agafar un arma, però
lluitar és unir-se per defensar una idea."**

Qui som, què fem

H&M, expedient de regulació d'ocupació i modificació substancial de les condicions de treball

El passat 7 d'abril H&M va comunicar l'inici del període de consultes després de plantejar un expedient de regulació d'ocupació (ERO) i una modificació substancial de les condicions de treball (MSCT) per causes organitzatives i productives.

Els motius que H&M al·legava per realitzar aquests acomiadaments i modificacions eren els canvis en els hàbits de consum i la transformació digital. L'empresa deia que havia de fer una transformació per abordar el nou model de negoci.

Una vegada més, les crisis les paguem les dones. H&M, empresa molt feminitzada, amb una bona part de la plantilla treballant a temps parcial i cobrant uns salaris de misèria, volia acomiadar 1.066 persones, dones majoritàriament, i modificar la jornada de 50 persones per reduir-la.

Una vegada més, som les dones les que veiem condicionades les nostres vides i el nostre entorn pels interessos econòmics del capital i el patriarcat.

Després de diverses concentracions, dos dies de vaga i diverses reunions amb molt pocs avenços, H&M va retirar la MSCT i, pocs dies després, vam arribar a un acord, amb el qual aconseguíem el nostre objectiu prioritari de mantenir l'ocupació, reduint els acomiadaments de 1.066 a 349, a més d'altres condicions importants.

Això no hauria estat possible sense el seguiment massiu de la plantilla, dones, majoritàriament, que juntament amb els seus companys van sortir al carrer a lluitar pels seus llocs de treball, i moltes ho han aconseguit. ●

Aurora Richarte Giménez

El treball de *rider* i el gènere

Malgrat que sovint el treball de repartiment en una plataforma digital es veu com una feina d'homes, darrerament, la presència de dones en aquest àmbit ha augmentat considerablement.

Aquest sector es caracteritza per l'alt índex d'accidents al carrer, a conseqüència del cansament i l'estrès generats per les llargues jorna-

des de treball i la pressió exercida per l'empresa. A més, els *riders* pateixen una preocupació addicional pel seu salari, ja que cobren per comanda entregada i no pel temps dedicat. El salari no sol arribar a l'SMI, encara que treballin més de deu hores, sis dies a la setmana.

Volem denunciar que l'organització de la feina perjudica enormement les treballadores. Per aconseguir una millor puntuació, és imprescindible treballar en horaris d'alta demanda, com els migdies i les nits dels caps de setmana, moments en què la majoria de dones no poden treballar per la càrrega de la cura i la por de patir agressions. Aquest fet suposa que les treballadores disposen d'una puntuació inferior i, per tant, reben menys comandes i, en conseqüència, menys ingressos.

També denunciem que les empreses es desentenen de l'assetjament sexual que pateixen sovint les treballadores. El sindicat va treure a la llum aquesta situació amb l'estudi "Repartidors i repartidores de plataforma digital: condicions laborals, necessitats, demandes i perspectives". Cal recalcar que aquestes aportacions no haurien estat possibles sense l'assessorament de la Secretaria de les Dones de CCOO.

Com a sindicat feminista, es fa necessari que continuem tenint més present que mai la perspectiva de gènere en tota la nostra acció sindical en qualsevol sector laboral. ●

Carmen Juarez Palma

Podeu consultar l'estudi en l'enllaç següent:

https://www.ccoo.cat/pdf_documents/2021/informe-riders-repartidors-plataforma-digital.pdf

Qui som, què fem

28 de junio,

Día Internacional de l'Orgullo LGTBI+

Un año más des de CCOO reivindicamos la lucha por la igualdad y la dignidad de las personas gais, lesbianas, bisexuales, transexuales, intersexuales.

El 28 de junio se conmemoran los disturbios de Stonewall (Nueva York, EEUU) en 1969, que marcan el inicio del movimiento de liberación homosexual, y se consideran los precedentes de las marchas del Orgullo.

Ese día hubo una redada policial en el pub Stonewall Inn. Como respuesta, surgieron de forma espontánea diversas revueltas y manifestaciones violentas que pretendían protestar contra un sistema que perseguía a los homosexuales.

Aún existen muchos países donde la diversidad sexual está perseguida y criminalizada. En otros muchos, en los que ya ha sido aceptada legalmente, la sociedad está lejos de admitir una situación que ya debería haber sido normalizada desde hace mucho tiempo. No podemos permitir el aumento de las agresiones ante discursos de odio de la extrema derecha que banalizan la situación y que son caldo de cultivo.

Durante la pandemia originada por la COVID, las personas del colectivo LGTBI+ se han visto

abocadas durante el confinamiento a situaciones diversas y precarias, como por ejemplo:

- Personas mayores LGTBI+ que viven solas y que se han visto mucho más aisladas sin acceso a redes de apoyo.

- Personas que han convivido en familias que no aceptan su orientación sexual, identidad y/o expresión de género.

- Solicitudes de asilo que por la COVID han sido paralizadas.

- Mujeres trans que se han visto empujadas al trabajo sexual, sin poder cubrir sus necesidades básicas de alimentación y vivienda.

Todo ello, unido a circunstancias comunes como la inclusión en un ERTE sin cobrar las prestaciones, pérdidas de seres queridos, incertidumbre, estrés, indudablemente han agravado la situación del colectivo LGTBI+, sobre todo de las personas Trans, dada la situación de exclusión social que sufren a la hora de encontrar un trabajo o integrarse en su entorno escolar o laboral.

Ante esta difícil situación, desde CCOO este 28 junio 2021, día del Orgullo LGTBI+ nos hemos volcado en la reivindicación

Es urgente poner límites de una vez a tanta violencia contra el colectivo, es importantísimo que la educación en diversidad sexual y de género se empiece a trabajar desde la infancia, es inaplazable acabar con tanta violencia invisibilizada en el día a día, y es sumamente necesario que todo el mundo tenga acceso al mundo laboral y a una vida plena de derechos, derechos humanos, para poder tener una vida digna. ●

Anna M. Bonilla

CCOO contra la violència vicària

Un dels pitjors malsons d'una mare és que els seus fills i filles pateixin. La violència vicària és aquella en què utilitza els fills i filles per infundir a la mare, donant on fa més mal, de manera despietada. Així ho va definir la psicòloga clínica Sonia Vaccaro fa deu anys.

Les persones que en fan ús no són malalts mentals, no són psicòpates. A Tenerife, el pare de l'Olívia i l'Anna no va tenir escrúpols a l'hora de segrestar les seves filles innocents i assassinar l'Olívia (a data de tancament d'aquesta edició), però el seu únic objectiu era seguir controlant la seva exparella, emparat per una societat patriarcal que, tot i haver sigut testimoni d'infidelitat i maltractament vers la mare, encara avui segueix calificant-lo de bon pare.

Des de CCOO hem donat suport a les diverses concentracions convocades des de totes les organitzacions feministes el passat dia 11 de juny a la nit per mostrar el nostre rebuig vers aquests fets; també a les convocades a Barcelona per col·lectius feministes durant el mes de maig i juny en contra de la violència vicària i exigint els governs europeus l'adopció de mesures legislatives amb sancions efectives i dissuasòries, que incloguin la pèrdua de llibertat com ja es demana al article 45 del conveni d'Istanbul.

#ProuViolènciaVicària
#ProuViolènciaMasclista

Llegeix el manifest de CCOO Catalunya a:
<https://www.ccoo.cat/noticies/prou-violencia-vicaria/>

Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones

Pandèmia i salut mental de les treballadores de sectors essencials

Desigualtats en la salut: La salut no està en nòmina

El 28 de maig vam commemorar el Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones. Ja fa dècades que les dones s'han incorporat al mercat laboral en condicions sexistes, assumint el treball remunerat i el de cura i atenció a la família i la llar. No va ser fins a 1970 que es va introduir la variable sexe en la recerca en salut i que es considera la desigual posició social que ocupen dones i homes.

La salut és un estat de complet benestar físic, mental i social, no només d'absència d'afeccions o malalties, segons la OMS. La salut és un dret fonamental i per això és molt important que analitzem quins treballs fan les dones i quines malalties pateixen per poder fer intervenció sindical.

A la jornada, companyes com la Jéssica, del sector de Contact Center; la Mª Carmen, de Supermercats; la Lourdes, d'Hotels, i la Susana, de Comerç del tèxtil, totes elles treballadores de sectors feminitzats, ens van explicar que aconsegueixen que es compleixin els seus drets gràcies a la lluita sindical i han posat de manifest la necessitat de dignificar aquests sectors on treballem majoritàriament dones.

Cal assenyalar que les polítiques de salut laboral tenen biaixos de gènere ja que, encara avui, se centren en els accidents de la indústria i

la construcció, ambdós sectors altament masculinitzats, i se segueixen aplicant a les dones els resultats d'assaigs clínics realitzats bàsicament en mostres masculines. Ens queda encara camí, però anem avançant! ●

Aurora Richarte Giménez

El 28 de maig, Dia Internacional d'Acció per a la Salut de les Dones, CCOO de les Terres de Lleida va organitzar un col·loqui sobre la influència de la pandèmia en la salut mental de les treballadores de sectors essencials.

La psicòloga Gemma Gallart, membre de la junta de la delegació de Lleida del Col·legi Oficial de Psicologia de Catalunya, va parlar sobre com un fet traumàtic, en aquest cas la pandèmia, és viscut de manera subjectiva, individual, cosa que a les dones els genera conflicte amb el seu cos. Perquè tenim un cos i aquest és el primer que parla quan tenim un patiment psíquic. Per tant, cal cuidar el cos que habitem.

Durant la pandèmia, moltes dones treballadores han posat en risc els seus cossos. Han estat treballadores essencials "descuidades", en el sentit de no cuidades, i no han tingut ni recompensa ni reconeixement per part de les persones responsables del món de la política.

Segons Gallart, les dones han hagut d'assumir la cura de les persones perquè el sistema no estava preparat per fer-ho, i a aquest fet cal afegir-hi l'impacte del teletreball i la doble presència simultània que aquest genera. Entre altres conclusions, es va destacar que sense mecanismes de regulació d'allò públic no ens en sortirem.

La jornada va acabar amb les aportacions de les experiències viscudes per diverses companyes de sectors feminitzats, que van remarcar la manca de reconeixement al treball, el patiment per la manca d'EPI, la por del contagi i el dolor psíquic per la mortaldat tan elevada de persones grans. El cansament general per tot plegat i l'estrès diari els ha generat moltes baixes en els diferents sectors, però, sobretot, en el sanitari. ●

10 anys del Conveni 189 de l'OIT sobre treball domèstic

El 2011, l'Organització Internacional del Treball (OIT) va aprovar el Conveni 189 per donar protecció jurídica a les treballadores i treballadors de la llar de tot el món; un dels sectors més exposats a la informalitat i a la violència física i sexual produïda per la connivència de l'esfera privada.

Actualment, aquest conveni només ha estat ratificat per 32 estats, mentre que el nombre de treballadores i treballadors de la llar al món ha crescut (OIT 2021),¹ i ha passat de 67 a 75,6 milions, dels quals el 76,2 % són dones. S'han registrat algunes millores com ara una reducció del 16,3% de treballadors i treballadores exclosos de l'aplicació de la legislació del treball o la cobertura de la seguretat social al 50 % dels treballadors i treballadores, però encara al 28 % dels països del món no s'imposen límits a la jornada laboral o bé falta un salari mínim per a aquest sector.

Això fa que el 81,2 % dels treballadors i treballadores del sector només guanyin el 56,4 % del salari mitjà mensual dels altres treballadors i treballadores i que continuïn essent víctimes de violència. Amb la pandèmia, moltes treba-

lladores de la llar, tot i fer una tasca de cura essencial, han perdut la feina, han estat acomiadades de la casa on treballaven i vivien o no han gaudit de la protecció necessària per desenvolupar la seva tasca.

L'OIT pretén assolir un treball digne per a les treballadores de la llar, mitjançant l'eliminació dels buits legals per al reconeixement formal del treball domèstic i per l'enfortiment de la seva veu i representació a través de l'organització sindical. Amb la cooperació de la Fundació Pau i Solidaritat, en els últims anys, hem impulsat l'organització sindical de les treballadores de la llar a Tunísia, amb la UGTT; a Colòmbia, a través de la CUT, i al Líban, amb FENASOL, que va donar suport a la constitució del primer Sindicat de Treballadores de la Llar als països àrabs. En els últims anys l'acció sindical s'ha centrat a fixar estratègies amb el Grup d'Acció per a la Ratificació del Conveni 189 i a generar espais entre els sindicats dels països d'origen de les treballadores i del seu país d'acollida. És molt important la creació d'eines jurídiques internacionals i espais conjunts de cooperació sindical. ●

Esther Caballé

Manifestació del 1r de Maig de 2018 a Barcelona, convocada pels sindicats majoritaris

VVAA. Hacer del trabajo doméstico un trabajo decente [en línia]. Ginebra, juny 2021.
Disponible a: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---cd_protect/---protrav/---travail/documents/publication/wcms_802556.pdf

Jornada taller "¿Cómo podemos fomentar la conciliación de los hombres desde las organizaciones?"

El passat 11 de juny es va realitzar, a la seu de CCOO de Catalunya, una jornada taller per reflexionar al voltant del paper dels homes en la conciliació responsable i la seva implicació en els treballs de cura i les tasques de la llar, que majoritàriament són desenvolupades per les dones.

El projecte ha estat liderat per la UNED amb la col·laboració de la Fundació 1º de Mayo de CCOO estatal, que han programat tota una sèrie de jornades taller a diferents llocs.

ACCOO de Catalunya, la Secretaria de les Dones i l'Escola de Formació Sindical vam implementar un d'aquests tallers, en línia amb l'estratègia del 12è Congrés de continuar feminitzant el sindicat i lluitar contra les desigualtats.

Van assistir-hi vint persones, tot homes, un fet molt diferent de la resta de tallers, on la majoria són dones.

Va ser molt dinàmic i enriquidor, amb un gran debat al voltant de com afrontar el repte que suposa canviar tot un seguit de comportaments molt arrelats al conjunt de la societat i que gairebé tots els homes tenen interioritzats.

En aquesta jornada taller es va concloure que, per canviar la situació, calia crear eines per reforçar la corresponsabilitat i la consciència individual per assumir un canvi de rol per part dels homes, i fer possible una convivència més justa per a tothom. ●

Severo Insausti Enríquez
Escola de Formació Sindical

dones amb compromís

ROSER MARTÍNEZ SABORIT
Sant Adrià, 1951 -
Pineda de Mar, 2021

Nascuda al si d'una família treballadora, el seu pare va treballar uns anys a l'emigració, i es va instal·lar finalment al barri de la Verneda de Barcelona. Ella va començar a treballar als catorze anys, a diferents empreses com a administrativa, mentre estudiava Peritatge Mercantil, a les nits, uns estudis que després va convalidar amb la diplomatura d'Empresarials.

Als anys setanta, va contactar amb CCOO i hi va participar de manera militant ajudant en la impressió i la distribució del butlletí del sindicat. Amb la legalització de CCOO, la Roser va deixar la seva feina de direcció al Departament de Crèdit de l'empresa de plàstics Trilla de Ripollet per posar els seus coneixements de gestió financera al servei de CCOO.

Va assumir el compromís de crear organització. Es va centrar en les finances, en diferents àmbits del sindicat, la CONC, el Gabinet Tècnic Jurídic i el CITE. Sabia molt bé que sense recursos no és possible tenir un sindicat independent. Ho va fer, amb

molt treball i militància. Era una companya ferma, exigent i rigorosa.

Amb motiu del 40è aniversari de l'intent de cop d'estat vaig saber que aquella nit del 23 de febrer, ella, amb dos companys del sindicat, Pedro Iglesias i José Tablada, va amagar els arxius dels afiliats i afiliades de CCOO de Catalunya en una polleria del carrer Washington de Barcelona, la qual estava regentada per Manuel Fajula i Pepita Sorían.

En paraules del seu company, el primer secretari general de CCOO de Catalunya, José Luis López Bulla, "la muchacha del 78 fue una expresión de las mujeres de aquella generación que, andando el tiempo y casi por sorpresa, se enteraron de que eran del 'régimen del 78'".

La Roser va ser una d'aquestes dones que van fer un treball que resta invisible dins l'organització, però sense el qual no seria possible tenir el primer sindicat de Catalunya. ●

Rosa Sans Amenós

ABC glossari

Presentem quatre termes clau de l'àmbit de les dones i el món laboral i sindical, inclosos en el recull terminològic *Dones i món sindical*, elaborat pel Servei Lingüístic, amb la col·laboració de la Secretaria de les Dones i Polítiques LGTBI (vegeu-lo a www.ccoo.cat/sl, apartat "Llengua i gènere").

1. Assetjament psicològic a la feina

Conducta del qui sotmet una persona, en el marc de qualsevol relació laboral, a actes hostils i humiliants de manera reiterada i que pot provocar en la persona afectada problemes físics, psicològics, morals i professionals.

2. Assetjament sexual a la feina

Conducta verbal, no verbal o física, de naturalesa sexual, que s'exerceix en el marc de qualsevol relació laboral amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, especialment si li crea un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

3. Responsable sindical d'igualtat

Delegat o delegada sindical, ja sigui electe o a l'empara de la Llei orgànica de llibertat sindical, encarregat de vetllar per la igualtat de tracte i d'oportunitats en el marc de la negociació col·lectiva en una empresa. Les funcions del responsable sindical d'igualtat són les següents: col·laborar amb el professional d'igualtat de dones i homes de l'empresa, si existeix, per promoure-hi la igualtat d'oportunitats (o, si no n'hi ha, directament amb Recursos Humans); assessorar el conjunt de la representació sindical, l'empresa i les persones que treballen al centre de treball en matèria d'igualtat;

integrar sistemàticament la perspectiva de gènere a totes les àrees i els nivells d'intervenció sindical, d'organització del treball i de negociació col·lectiva, i vetllar pel compliment efectiu de les lleis d'igualtat i de les lleis contra les violències masclistes en l'àmbit de l'empresa.

4. Protocol contra l'assetjament sexual i per raó de sexe

Instrument negociat entre la direcció de l'empresa i la representació legal de les persones treballadores que engloba un conjunt de mesures per a la prevenció i l'abordatge de l'assetjament sexual i per raó de sexe. ●

Servei Lingüístic i Secretaria de les Dones i Polítiques LGTBI+

'Rafiki'

Direcció: Philippa Lowthorpe (2020)

En aquest mes de visibilització de la lluita homosexual, us volem recomanar la pel·lícula *Rafiki* ('amiga'). Dirigida per Wanuri Kahiu, relata la història de dues noies lesbianes en una Kènia hostil a les relacions homosexuals.

Tot i que és un film modest, té un resultat íntegre molt notable: tant les interpretacions com el guió i el ritme us faran gaudir d'una bona estona.

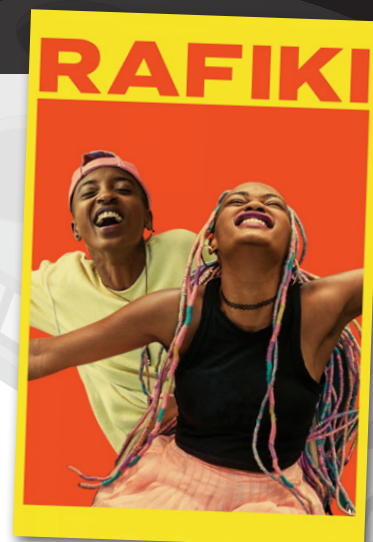
Les dues actrius principals, Samantha Mugatsia i Sheila Muniya, fan un excel·lent paper. Interpreten dues joves estudiants que inicien una relació d'amistat que de mica en mica es va transformant en una relació lesbiana difícil de mantenir a causa de l'oposició de l'entorn.

Sent un film amb pocs mitjans i recursos, va aconseguir colar-se en la llista de pel·lícules

que optaven als Oscars. Malgrat la prohibició de visionament a Kènia, es va haver d'emetre uns dies als cinemes i teatres del país per complir els requisits per arribar als Oscars. També va aconseguir arribar al festival de Burkina Faso, meca del cinema africà, on va obtenir un gran èxit i on Samantha Mugatsia va rebre el premi a la millor actriu. Kènia és un dels setanta països del món que condemnen amb presó i/o pena de mort les relacions entre persones del mateix sexe. En aquest país, les penes són de més de catorze anys i, a més, hi ha un gran rebuig social.

No obstant això, alguna cosa va canviant, ja que milers de persones van omplir els cinemes i teatres kenyans durant els dies en què es va emetre *Rafiki*. ●

Ana Montero Rueda / Mónica Penas Piñero

'Somos fuego'

Documental produït per Las Luchadoras

Arran de l'aprovació de la Ley Olimpia a Mèxic, Las Luchadoras, una associació de dones que lluita contra la violència masclista i els feminicidis, ha produït el documental *Somos fuego*, que incideix, sobretot, en la violència digital. Aquesta llei sancionarà qualsevol persona que faci difusió —o amenaci de fer-ho— d'imatges reals o manipulades d'una persona nua o de contingut eròtic, sense consentiment de la persona gravada. *Somos fuego* denuncia la violència masclista, que arriba a tenir com a màxima expressió 10,4 feminicidis diaris. Podríem dir que l'expressió del #MeeToo a Mèxic va ser el #NoMeCuidanMeViolan, amb una composició social molt més popular, humil i de capes de dones indígenes en què interseccionen moltíssimes violències. ●

Ana Rojas Pazo i Mónica Penas Piñero

'De tu vida soy yo'

d'Elvira Vidal Navarro

Aquest llibre és un relat apassionant de la vida d'una família, especialment de la vida de Joaquín, el fill gran, dintre d'una Espanya que veu com es van precipitant els esdeveniments més significatius de la primera meitat del segle xx. Des de la dictadura de Miguel Primo de Rivera, la victòria del Front Popular, la instauració de la II República amb totes les seves complicacions, fins al cop d'estat i l'aixecament armat dels poders econòmics, militars i eclesiàstics que veien perillar l'ordre establert: "unitat, pàtria, ordre, religió, família, propietat i jerarquia".

La novel·la descriu un conjunt d'escenaris diversos: l'Astúries minera, sotmesa sota el terror; Madrid, pres per milícies i quintacolumnistes; Andalusia, exterminada per la Columna de la muerte; Barruelo de Santullán; el front nacional, la Catalunya de la postguerra... així com una varietat de personatges corals que sobreviuen devastats, aquells altres que es beneficien de les circumstàncies o els que directament moren.

Malgrat l'aparició constant de la mort i la vida tornada de color gris, l'obra és un cant d'esperança. Gràcies a la vida d'aquelles persones, que van fer del seu patiment una lluita silenciosa per tirar endavant els seus fills i filles, som el que som ara. Quina realitat viuríem avui si el que va passar no hagués passat?

Aquesta essència, que es resumeix al títol de la novel·la, és l'autèntica victòria: la capacitat d'unir memòria i història, la capacitat d'unir reflexió i justícia. ●

Sindicat feminista de dones i homes als nostres Estatuts

Com a organització denunciem la societat patriarcal i les violències que pateixen les dones des de fa molts anys. Podríem dir que l'inici d'entendre'ns com a sindicat feminista ve des de la formació de les secretaries de les Dones, com a part de la direcció de CCOO de Catalunya, amb dones lluitadores que participaven en el moviment feminista i en el sindicat, i ha tingut un impuls potent des del nostre 11è Congrés, amb l'aprovació de la resolució de sindicat feminista. Semblava lògic, acabar definint-nos d'aquesta manera al nostre lli-

bre identitari, als nostres Estatuts, en aquest darrer Congrés. Lluitant per evitar la violència masclista als centres de treball, amb el nostre actiu sindical, però també dins de la nostra organització, compartint les responsabilitats i trencant estereotips, creant les portes violetes, enfortint el SIAD (Servei d'Informació i Atenció a les Dones) laboral i participant arreu en diversos espais de negociació. I ara, amb la negociació dels plans d'igualtat, hem posat un gra de sorra a la transformació feminista de la societat, i seguirem fent-ho.

Aquesta incorporació a l'ADN del nostre sindicat, que marcarà les línies estratègiques de la nostra acció sindical, també vol ser un reconeixement a les dones que han precedit la nostra lluita, dintre i fora del sindicat. Gràcies a totes, per la tasca ingent que heu desenvolupat al llarg d'aquests anys.

ESTATUTS DE CCOO DE CATALUNYA

Article 5

j) Sindicat feminista, de dones i homes

Comissions Obreres volem fer del feminisme el motor necessari per a la construcció d'un món més just, igualitari i lliure de violències, a la feina i a tot arreu.

El sindicat es compromet a defensar la igualtat d'oportunitats entre dones i homes i a treballar per eliminar qualsevol tipus de discriminació directa o indirecta, per raó de gènere en l'àmbit laboral, i avançar cap a la paritat als òrgans de direcció.

El sindicat es compromet a lluitar contra l'assetjament sexual i per raó de sexe i la violència masclista, a defensar el dret de les dones al treball remunerat digne i amb drets, i a la corresponsabilitat en les tasques de cura amb l'objectiu d'aconseguir la igualtat real i efectiva entre dones i homes en la nostra societat.

Article 22

Participació de les dones

A totes les estructures del sindicat s'impulsarà la creació de responsabilitats de les dones, que s'hauran de dotar de comissions de treball.

Les diferents estructures sindicals garantiràn en el seu àmbit la participació efectiva de les dones en el desenvolupament de totes les activitats sindicals: participació general, òrgans de direcció de tots els nivells i a les llistes dels òrgans de representació, proporcionalitat de dones a les taules de negociació i representació institucional, impuls de mesures d'acció positiva i de polítiques de renovació per facilitar la visualització, la presència i l'accés a llocs de responsabilitat per part de les dones.

Es fomentaran polítiques d'igualtat de gènere amb l'objectiu d'avançar cap a la paritat als òrgans de direcció. Mentre no es pugui assolir aquest objectiu, es garantirà que la representació de dones i homes als òrgans de direcció serà com a mínim proporcional al nombre d'afiliació de cada àmbit de l'estructura sindical de què es tracti i es garantirà la millora de la proporcionalitat.

Els òrgans de direcció de les federacions, de les unions intercomarcals i de la CONC es dotaran d'una secretaria de les Dones. Aquesta s'incorporarà a tots els òrgans de direcció.

El Comitè de Dones de la CONC és l'espai consultiu i propositiu de caràcter transversal, de foment de la participació i de l'apoderament de les dones de la direcció de la CONC. Disposarà d'un reglament que desenvoluparà la seva funció, els seus objectius i la seva composició.

